

ศุภวัฒน์ นิรัญณวิวัฒน์ : การศึกษาแนวทางการออกแบบพุทธศิลป์สถาปัตยกรรมไทย รัชกาลที่ 9.
(A STUDY ON DESIGN DIRECTIONS OF THAI BUDDHIST ARCHITECTURE IN THE REIGN
OF KING RAMA IX) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ม.ร.ว.ณรงชัยศักดิ์ศรี, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ศ.สุสดี ทิพพัล, 450
หน้า. ISBN 974-17-3528-6.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อรวบรวมผลงานการออกแบบงานสถาปัตยกรรมไทยประเภทพระเจดีย์
พระอุโบสถ และพระวิหาร ซึ่งออกแบบโดยสถาปนิกผู้ได้รับคัดเลือกเป็นศิลปินแห่งชาติ หรือปฏิบัติงานใน
สถาบันการศึกษา รวม 8 ท่าน ทำการศึกษาแนวทางการออกแบบของสถาปนิกแต่ละท่าน รวมทั้งศึกษา
ลักษณะร่วม และลักษณะต่างในงานออกแบบสถาปัตยกรรมไทยสมัยรัชกาลที่ 9 โดยผลงานที่นำมาเป็น
กรณีศึกษาต้องสร้างในสมัยรัชกาลที่ 9 และมีที่ตั้งในประเทศไทย ข้อมูลที่ได้มา นำมาทำการแยกพิจารณาเป็น
หัวข้อ ดังนี้ แนวความคิดในการออกแบบ, ประวัติความเป็นมาของวัด และสถาปัตยกรรมที่ทำการศึกษา, การ
เลือกที่ตั้งอาคาร, แผนผังอาคารกับหน้าที่ใช้สอย, รูปแบบสถาปัตยกรรม, สีและวัสดุในการตกแต่งอาคาร, ระบบ
โครงสร้างและเทคนิควิธีการก่อสร้าง, แสงและที่ว่างภายในอาคาร

จากการศึกษา พบว่ารูปแบบสถาปัตยกรรมไทยในปัจจุบัน มีความหลากหลาย อันเกิดจากความ
เปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ประกอบกับการศึกษาในหลักสูตรสถาปัตยกรรม ส่งผลให้สถาปนิกมี
อิสระทางความคิดในการออกแบบตามลักษณะเฉพาะของตนเอง อย่างไรก็ตาม แนวทางการออกแบบยังคง
ดำเนินแนวทางตามรอยเท้าครู ซึ่งแบ่งเป็น ครูผู้เป็นบุคคล และครูที่เป็นสถาปัตยกรรมในอดีต

ในด้านพัฒนาการแยกพิจารณาตามประเภทอาคาร ดังนี้ พระอุโบสถ มีการสร้างมากที่สุด เพราะถือเป็น
อาคารประธานของวัด ปัจจุบันมีการใช้งานภายใต้ขั้นฐาน ซึ่งยกสูงเป็นพื้นที่อเนกประสงค์, พระเจดีย์ ใน
ปัจจุบันนอกจากเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุแล้ว ยังมีประโยชน์ใช้สอยเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนหน้าที่การ
ใช้งานเป็นพิพิธภัณฑ์, พระวิหาร มีการสร้างน้อยที่สุด เพราะประโยชน์ใช้สอยอย่างในอดีตได้ย้ายไปใช้ที่พระ
อุโบสถและศาลาการเปรียญแทน พระวิหารจึงมีหน้าที่เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปเพียงอย่างเดียว

แนวทางการออกแบบพุทธศิลป์สถาปัตยกรรมไทย รัชกาลที่ 9 แยกพิจารณาได้เป็น 2 แนวทาง คือ
แนวทางการออกแบบงานสถาปัตยกรรมไทยซึ่งสืบทอดแนวทางจากอดีต ลักษณะที่ชัดเจนที่สุด คือ รูปแบบ
สถาปัตยกรรมและองค์ประกอบสถาปัตยกรรม อีกทั้ง วัสดุในการประดับตกแต่ง, แสงและการระบายอากาศ
และระบบสัญลักษณ์ อีกแนวทางหนึ่ง คือ แนวทางการออกแบบงานสถาปัตยกรรมไทยที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน
ได้แก่ ระบบโครงสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กโดยใช้เทคนิควิธีการสมัยใหม่ และเริ่มมีการ
ใช้โครงสร้างเหล็ก รวมทั้งระบบการใช้สีและวัสดุในการประดับตกแต่ง และระบบการตกแต่งภายใน

ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2548.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4574199025 : MAJOR ARCHITECTURE

KEY WORD: THAI BUDDHIST ARCHITECTURE IN THE REIGN OF KING RAMA IX

SUPHAWAT HIRANTHANAWIWAT: A STUDY ON DESIGN DIRECTIONS OF THAI
BUDDHIST ARCHITECTURE IN THE REIGN OF KING RAMA IX. THESIS ADVISOR: PROF.
M. R. NAENGNOI SAKDISRI, THESIS COADVISOR: PROF. PHUSADEE TIPATAS, 450 pp.
ISBN 974-17-3528-6.

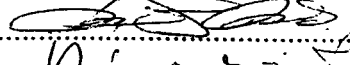
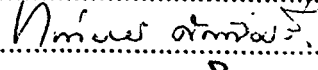
This research aims to gather information on a variety of pagoda, church, and monastic Thai Buddhist architectural styles. The works of eight architects, seven national artists and one educationalist are included in this study.

The emphasis of the study is on each artist's design direction, which is also compared and contrasted with that of other Thai architectures in the reign of King Rama IX. The works selected for the study are those built in this reign and located in the Kingdom of Thailand. The nine dimensions of design directions explored in this study are design concept; temple history in relation to architecture; selection of architecture location; architecture layout and function; architectural style; color and materials used for decoration; structural system and construction technique; light and space of architecture.

When analyzed according to the above classifications, the church architectural style is identified in the majority of the buildings studied because of its principal role in temples. For example, its basement is nowadays used multi-functionally. The pagoda architectural style ranks second. In addition to being used for installing relics of Buddha, it may serve other functions like that of a museum. Lastly comes the monastic architectural style, of which uses have now been replaced by those of church and Sala Kanparien. Therefore, it serves only for installing the Buddha image.

The design directions of present-day Thai buildings are varied, resulting from a change in socio-economic conditions. Such a variation is also a consequence of the architects' education, which has helped them to develop conceptual freedom in their design. However, their design directions still follow those of their masters, which mean both person masters and past architecture masters.

The nine design-direction dimensions can be classified as those following traditional design directions and those emerging in modern times. The elements that still follow the traditional design directions include the general architectural style and the element of architecture, decoration materials, light and ventilation systems, and symbolic systems. In comparison, modern trends are expressed in the structural systems that are now used. These include concrete reinforcement, the use of a steel structure, the color and materials used for decoration, and the interior architectural style.

Department of Architecture.....Student Signature.....
Field of study Thai Architecture.....Advisor Signature.....
Academic Year 2005.....Co-Advisor Signature.....